

for de lærde Skolers Bedkommende vil Gjennemførelsen af en af de Indstillinger, som ere komne fra det tidligere Udvalg, og jeg kan sige til en vis Grad selv Gjennemførelsen af selve Ministerens Forslag, stille sig saaledes, at der ikke behøves store Anstrengelser for at hjælpe Staten af med Kræfter, hvis det skulde blive anseet nødvendigt at nedlægge een Skole eller to eller tre eller flere. Derfor, det virkelig er Thingets Afgt. at gennemføre denne Lønningslov i Eghed med, hvad der skete igaar, da vi for første Gang i denne Samling sendte et Lovforslag ind til Landstinget, er det min Overbeviisning, at denne Hensigt vil blive skuffet, hvis der nu nedsettes Udvalg paa dette Sagens Trin. Det vil da gaae saaledes, at man for at faae hele det lærde Skolevæsen omdannet, ikke kommer til at foretage de hensigtsmæssige og for Staten besparende Foranstaltninger, der nu ere bragte i Forslag fra andre Sider i nye Tilslutning til selve Lovforslaget. Man vil da atter ved denne Leilighed komme til at sande, at det kommer ikke an paa at omfatte saa faare Meget, thi saa fører man ikke Noget igjennem, men at det er klogere at holde sig til, hvad der engang er givet og har vist sig praktisk gennemførligt. Jeg agter for mit Bedkommende at stemme imod Udvalgs Nedsættelse, men selvfølgelig ogsaa senere at stemme imod, at der i denne Lov optages Forslag af den Art som de, der ere stillede af 36 ærede Medlemmer, hvorimod jeg ikke seer, at der er Noget til Hinder for, at man under Sagens Debat — om end med nogen praktisk Banflighed — kan bringe de Grundsætninger paa Bane, der have ledet de ærede Medlemmer.

Brig: Det er kun en kort Bemærkning, jeg vil tillade mig overfor det ærede Medlem (Høgshro), der talte for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgfreds (Wille). Jeg beder Thinget lægge Mærke til, at det ærede Medlem indrømmede, at et Udvalg ikke vilde kunne udarbejde en saadan Organisation, som vilde være nødvendig for at gennemføre de Grundsætninger, som de Herrer have udtalt; men saa seer jeg virkelig ikke, hvad et Udvalg skal gjøre. I det Høieste kan det komme til at

udtale sig om disse almindelige Principer, men saadanne Udtalelser kunne jo ligesaa godt og med ligesaa megen Virkning finde Sted her i Salen. De ville jo dog ikke kunne føre til noget praktisk Resultat for Diebliffet. Det er umuligt for nogen Regjering at gaae ind paa Forslag i den Form, hvori de foreligge. Det er ikke muligt at gaae ind paa et Forslag, førend det foreligger i sin hele Fuldstændighed. Jeg kan ikke see, at Regjeringen f. Ex. kan gaae ind paa at nedlægge de 4 laveste Classer i Latinskolerne, førend man har en Underviisningsplan for de øvrige Classer, hvoraf man kan see, hvorvidt det vil være muligt paa den Maade at naae det Maal, der maa stilles for den høiere Underviisning. Det er heller ikke muligt, som man har foreslaaet, at henvise den forudgaaende Forberedelse til nye Skoler med Statens Understøttelse — som skulde være deels communale og deels private. — uden i Forveien at have undersøgt, om saadanne Skoler kunne bringes tilveie, om de kunne opfylde de Fordringer, man vil stille til dem, om Bessaffenheden af det Tilsyn, de maae underkastes, og overhovedet for man kender alle herhenhørende Forhold. Alle disse Spørgsmaal maae tages under Overveielse under Et og maae foreligge i de Forslag, som komme frem. Før kan man ikke have nogen begrundet Mening om Sagen eller sige, at Forslagene ere hensigtsmæssige og gennemførlige netop i den Form, hvori de foreligge, eller om de ikke muligen maae undergaae væsentlige Forandringer. Jeg kan sige det saa meget friere, som jeg i Virkeligheden med Hensyn til vort høiere Underviisningsvæsen er enig med de ærede Medlemmer i det Ønske, at indskrænke den høiere Underviisning til et kortere Aaremaal, og at overlade den øvrige Deel af Underviisningen til Mellemkoler. Heri er jeg enig, men vistnok først, naar man har organiseret det øvrige Skolevæsen, saaledes at det kan præstere, hvad man fordrer; men at begynde med at rive ned, uden at vide, hvad man vil eller kan bygge op istedet, forekommer mig at være fuldstændig urigtigt. Naar det ærede Medlem henviste til, at man i saa lang Tid her i Rigsdagen har arbejdet paa en Reform af vort Skole-